

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

GENERELL EIERSKAPSKONTROLL 2023

Tingvoll kommune

September 2023

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Møre og Romsdal Revisjon SA er et samvirkeforetak eid av kommunene Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll, Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes, Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund, samt Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre revisjonstjenester for eierne. Hovedkontoret ligger i Kristiansund og det er avdelingskontor i Ålesund, Molde og Surnadal.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon SA ligger på hjemmesiden vår:

www.mrrevisjon.no

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

FORORD

Møre og Romsdal Revisjon SA har utført denne eierskapskontrollen etter bestilling fra kontrollutvalget i Tingvoll kommune.

Eierskapskontrollen er gjennomført i samsvar med god revisjonsskikk og NKRF (Kontroll og revisjon i kommuner), sin standard for eierskapskontroll RSK 002.

Rapporten oppsummerer resultatene fra vår undersøkelse av hvordan Tingvoll kommune ivaretar sine eierinteresser som er lagt til egne rettssubjekter. Kontrollen er utført av Lillian Reder Kristoffersen og Marianne Hopmark i perioden mars - august 2023.

Vi ønsker å takke alle som har gitt sine bidrag til denne eierskapskontrollen.

Kristiansund, 12.09.2023

Marianne Hopmark
Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Lillian Reder Kristoffersen
Forvaltningsrevisor

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

INNHOOLD

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn, bestilling og formål.....	3
1.2 Eierstyring og selskapsledelse	3
1.3 Roller i eierstyringen.....	4
1.4 Problemstillinger	5
1.5 Revisjonskriterier	5
1.7 Metode.....	6
1.8 Selskap og samarbeid i Tingvoll kommune	7
1.9 Faktasjekk og høring	8
2. Problemstilling 1 - Krav til eierskapsmeldingen	8
4.1 Kriterier	8
4.2 Funn.....	8
4.3 Revisors vurdering	12
3. Problemstilling 2 - Kjennskap til styringsprinsippene	13
3.1 Kriterier	13
3.2 Funn.....	14
3.3 Revisors vurdering	14
4. Problemstilling 3 - Åpenhet om eierskap	15
2.1 Kriterier	15
2.2 Funn.....	15
2.3 Revisors vurdering	19
5. Konklusjon og anbefalinger	21
5.1 Konklusjon	21
5.2 Anbefalinger	23
Referanseliste	24
Vedlegg 1: Høringssvar	25
Vedlegg 2: Ulike former for eierskap	26
Vedlegg 3: Kommuneloven og IKS-loven om kommuners eierskap	30
Vedlegg 4: Offentlighetsloven om kommuners eierskap	30
Vedlegg 5: KS sine 21 anbefalinger	31
Vedlegg 6: Kommunestyre- og formannskapsmøter 2022-2023	33

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN, BESTILLING OG FORMÅL

Eierskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget¹, og er et viktig virkemiddel for å sikre at kommunale selskap er under demokratisk styring og kontroll.

Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 23.1.2023 å bestille en generell eierskapskontroll i Tingvoll kommune med bakgrunn i fremlagt prosjektplan.

Prosjektet sitt formål er å se etter at Tingvoll kommune har en eierskapsmelding i tråd med lovkrav og anerkjente prinsipper for god eierstyring, at kommunen har rutiner for å sikre at eierrepresentanten i selskap har nødvendig kunnskap om kommunens vedtatte styringsprinsipper, og om Tingvoll kommune sikrer åpenhet knyttet til de ulike eierskapene. Dette er ikke en selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon av de enkelte selskapene, men en generell kontroll av kommunen sin eieroppfølging.

KS anbefaler å sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. For å styrke det kommunale eierskapet anbefaler de at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling for samtlige folkevalgte tidlig i valgperioden. Det er også viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlemmer av representantskap eller generalforsamling. Den ytre rammen eierrepresentanten skal jobbe etter er eierskapsmeldingen og eierstrategien, samt selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet (KS anbefaling 3).

Vi ønsker med denne eierskapskontrollen å bidra til forbedring i eierskapskontrollen, der kommunedirektør og ordfører kan gi økt fokus og oppmerksomhet rundt kommunens eierskap, samt opplæring i de ulike rollene i kommunens eierstyring. Med kommunevalget til høsten, med tilhørende opplæring i folkevalgrollen og rullering av eierskapsmeldingen, kan denne gjennomgangen være et bidrag til bedre opplæring i, og forståelse omkring kommunens eierskap og styringen av disse.

1.2 EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE²

Selskapsorganisering innebærer at virksomheter som er skilt ut fra kommunen som organisasjon er et eget rettssubjekt. Kommunens styringsrolle endres derfor fra å styre gjennom linjeorganisasjonen til å styre gjennom å være eier av selskapet. Forvaltningen av selskapet ligger hos styret og daglig leder. Kommunestyret utøver eierstyring ved å behandle eierdokumenter til selskapet eller å være

---

¹ Eierskapskontroll skal gjennomføres i tråd med kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav d, § 23-4, § 23-6 og § 24-2 første ledd, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5.

² [AnbefalingerEierskap2020.PDF \(ks.no\)](#)

representert i eierorganet. Når eierinteressene er lagt til egne rettssubjekter, vil styringen av virksomheten avgjøres av hvem som sitter i virksomhetens eierorganer.

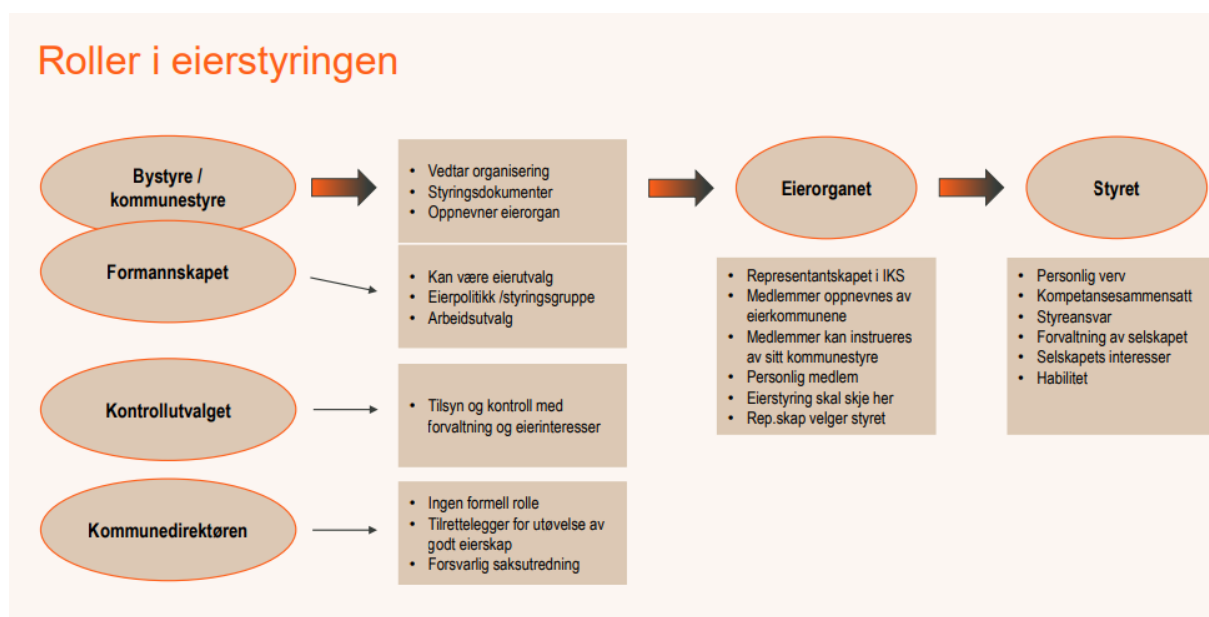
Representantskapet i et IKS og generalforsamlingen i et AS velger styret i virksomheten, kan instruere styret og omgjøre dets beslutninger. Et viktig prinsipp ved selskapsorganisering er at selskapets ledende organer skal ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunen som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eieren/eierne. Den ytre rammen består av eierstrategien, eierskapsmeldingen og selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet.

1.3 ROLLER I EIERSTYRINGEN

Eierstyringen forankres på ulike nivå med ulike roller. Kommunestyret, kontrollutvalget, ordfører, eierrepresentant og kommunedirektør har alle oppgaver og roller i kommunens eierskapsstyring.

Den politiske eieroppfølgingen forestås hovedsakelig av kommunestyret i kraft av å være kommunens øverste myndighet. Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret påse at det føres tilsyn med forvaltningen av kommunens interesser i selskap med mere. Kommunens administrasjon har ingen lovfestet rolle i eierstyringen, med unntak av kommunedirektøren som primært har ansvar for å legge til rette for den politiske styringen av selskapene, og bidra til å videreutvikle kommunens eierpolitikk. Den direkte eierstyringen skal utelukkende utøves gjennom eierorganene.

Kommunestyret har det overordnede ansvaret for hele kommunens virksomhet, også den som drives av de kommunalt eide selskapene. Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheten drives av andre enn kommunen selv. Vedtak i virksomhetenes øverste organ er bindende for kommunestyret, da et kommunestyre ikke skal eller kan overprøve selskapets øverste organ. Kommunens påvirkning på saker skal derfor skje via kommunens representant til virksomhetens eierorganer. Rollene i eierstyringen kan beskrives som vist nedenfor:

Kilde: Samfunnsbedriftene

1.4 PROBLEMSTILLINGER

Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med kommunestyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eierstyring?

1. Omhandler kommunens eierskapsmelding de krav som loven stiller, og de anbefalinger som KS har gitt?
2. Har Tingvoll kommune rutiner som sikrer at eierrepresentant i de ulike selskapene har kjennskap til kommunens styringsprinsipper?
3. Har Tingvoll kommune rutiner som sikrer åpenhet knyttet til kommunens eierskap?

1.5 REVISJONSKRITERIER

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

De valgte problemstillingene skal svares ut gjennom revisjonskriterier. Kriteriene er krav eller forventninger som vi vurderer funnene i eierskapskontrollen opp mot, basert på relevante lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak, retningslinjer, mål og føringer, samt anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kilder til revisjonskriteriene for denne eierskapskontrollen er hentet fra kommuneloven, offentlighetsloven, kommunens eierskapsmelding, kommunestyrets vedtak og KS sine anbefalinger om godt eierskap, selskapsledelse og kontroll.

De utledede revisjonskriteriene listes opp i tilknytning til den enkelte problemstilling i rapporten.

En nærmere beskrivelse av kildene til utledning av kriteriene finnes i vedlegg 3, 4 og 5 til denne rapporten.

1.6 AVGRENSINGER

Vi har avgrenset kontrollen til å være en generell eierskapskontroll, hvor vi undersøker generelle krav og rutiner om hvordan Tingvoll kommune ivaretar sine eierinteresser som er lagt til egne rettssubjekter. Overordnet kontroll ble gjort ved innhenting av dokumenter som eierskapsmeldinger, selskapsavtaler, arkivplan, KS sine anbefalinger for god eierstyring, og protokoller fra møter i formannskap og kommunestyret.

Vi har avgrenset denne eierskapskontrollen til følgende fire selskaper: Nordmøre Krisesenter IKS, Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS, Interkommunalt Barnevernsamarbeid mellom Surnadal, Sunndal, Rindal og Tingvoll og ReMidt Næring AS.

For å kunne validere undersøkelsen og være mer sikre på at funnene gir et riktig bilde av virkeligheten, valgte vi i tillegg å intervju eierrepresentantene i de utvalgte selskapene om hvordan de utøver rollen som kommunens representant i selskapsorganene.

1.7 METODE

Metodene som vi følger for å innhente data til denne eierskapskontrollen følger standard for eierskapskontroll RSK 002 utarbeidet av NKRF (Kontroll og revisjon i kommuner.)

Vi har sikret at dataene er relevante for problemstillingene, og datainnsamlingen er gjennomført på en måte som sikrer dataenes pålitelighet. Vi har innhentet data i tilstrekkelig omfang til å kunne gjøre vurderinger og svare på problemstillingene ved bruk av dokumentanalyse, intervju og e-postkommunikasjon. Data som er brukt i rapporten og som er fremkommet muntlig, er skriftliggjort og bekreftet av kilden. I og med at vi har benyttet flere metoder for å innhente data, bidrar dette til å styrke undersøkelsens troverdighet og reduserer risikoen for feil.

Intervju

En viktig kilde til informasjon har vært intervju av følgende personer:

- Kommunens eierrepresentant i ReMidt Næring AS
- Kommunens eierrepresentant i Nordmøre Krisesenter IKS
- Kommunens eierrepresentant i IKA Møre og Romsdal IKS
- Informasjonsansvarlig ved arkiv, stab og støtte i Tingvoll kommune
- Kommunens ordfører ble intervjuet som eierrepresentant
- Vi har i tillegg innhentet informasjon fra ass. kommunedirektør som kontaktperson i prosjektet via e-postkommunikasjon

Dokumentanalyse

Vi har gjennomført analyse av følgende dokumenter:

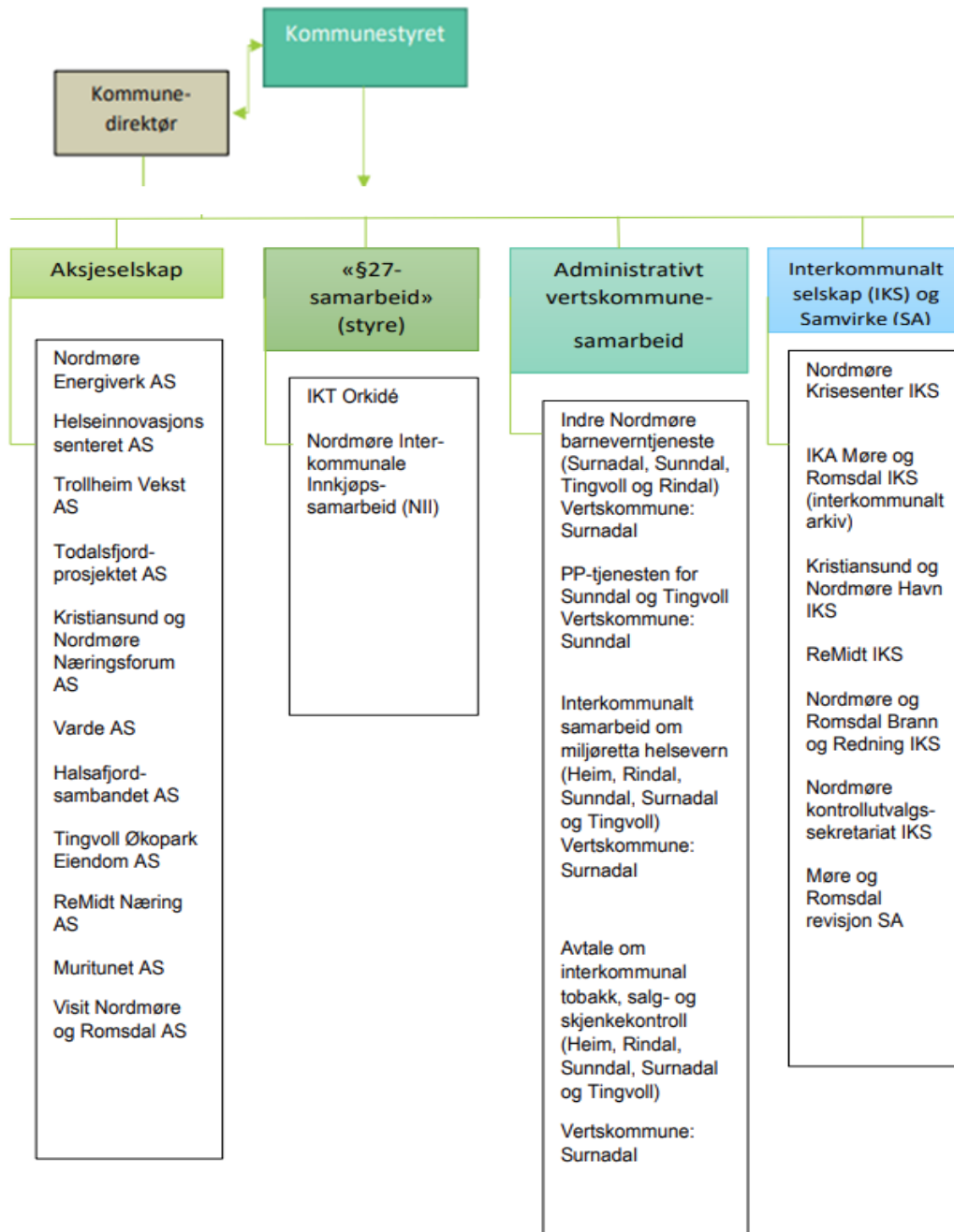
- Eierskapsmelding 2018
- Utkast til Eierskapsmelding for Tingvoll kommune 2021-2024
- Protokoller fra kommunestyremøter i 2022 og 2023
- Protokoller fra Formannskapsmøter i 2022 og 2023
- Kommunens postliste fra 2020 til 2023
- Tingvoll kommune sin hjemmeside
- Oversikt over medlemmer i styrer i selskap kommunen er medeier i
- Styrevervregisteret.no
- Selskapsavtale og vedtekter for Nordmøre Krisesenter IKS
- Selskapsavtale for Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
- Avtale om Interkommunalt barnevernsamarbeid mellom Surnadal, Sunndal, Rindal og Tingvoll
- Aksjeeieravtale - ReMidt Næring AS

Eierskapsmeldingen er et overordnet politisk styringsdokument for virksomheter som er skilt ut fra kommunen og lagt til et annet rettssubjekt. Vi har mottatt både eierskapsmelding 2018 - 2021 og utkast til eierskapsmelding 2021-2024 fra kommunen. Vi har derfor gjennomført dokumentanalyse av begge eierskapsmeldingene. Utkastet til eierskapsmelding for 2021-2024 er ikke vedtatt av kommunestyret.

1.8 SELSKAP OG SAMARBEID I TINGVOLL KOMMUNE

Tingvoll kommune har eierskap i aksjeselskap (AS), interkommunale selskaper (IKS) og i samvirkeforetak (SA). I tillegg har kommunen samarbeid om tjenester med andre kommuner i vertskommunesamarbeid og andre avtalebaserte samarbeid. Denne oversikten viser hvilke eierskap Tingvoll kommune har.

Kilde: Utkast til Eierskapsmelding 2021-2024 for Tingvoll kommune.

Nærmere informasjon om ulike former for eierskap er beskrevet i vedlegg 2.

1.9 FAKTASJEKK OG HØRING

Et utkast til rapport ble sendt på verifisering til kommunedirektør den 30.08.23 før rapporten ble ferdigstilt og sendt på høring til kommunedirektør og ordfører den 06.09.23. Vi mottok høringsvar fra Tingvoll kommune den 08.09.23, og høringsvaret ligger som vedlegg til denne rapporten i sin helhet.

2. PROBLEMSTILLING 1 - KRAV TIL EIERSKAPSMELDINGEN

Omhandler kommunens eierskapsmelding de krav som loven stiller, og de anbefalinger som KS har gitt?

4.1 KRITERIER

For å svare på problemstillingen har vi benyttet følgende kriterier:

- i) Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.
- j) Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring og kommunens formål med sin eierinteresse i virksomheten.
- k) Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet.
- l) Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret.
- m) Etablere rutiner for vurdering av habilitet.

4.2 FUNN

KOMMUNEN SKAL MINST EN GANG I VALGPERIODEN UTARBEIDE EN EIERSKAPSMELDING SOM SKAL VEDTAS AV KOMMUNESTYRET

I kommunens første eierskapsmelding som ble vedtatt i 2018, står det i innledningen at eierskapsmeldingen skal gjennomgås og revideres en gang hver valgperiode, en bestemmelse som også senere ble tatt inn i den nye kommunelovens § 26-1. Tingvoll kommune har per i dag ikke en eierskapsmelding som er vedtatt av kommunestyret for inneværende valgperiode, men det foreligger et utkast til eierskapsmelding for 2021-2024.

Vi har fått opplyst at eierskapsmeldingen 2018 – 2021 også har et løp fra 2021 til 2024, og at det skal gjennomføres en revisjon av eierskapsmeldingen i løpet av 2023.

Eierskapsmeldingen for perioden 2018 – 2021 finnes tilgjengelig på kommunens hjemmeside, og er delt i tre deler. Eierskapsmeldingen omfatter følgende:

- Første del omhandler eierstyring med en oversikt over ulike selskapsformer
- Andre del sier noe om eierstrategi, og inneholder «Prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse»

- Siste del gir en oversikt over de selskapene og samarbeidene Tingvoll kommune deltar i, samt en oversikt over kommunes aksjer og eierposisjoner.

Kommunens eierskapsmelding inneholder ikke selskapsspesifikke eierstrategier.

For det eneste heleide aksjeselskapet i Tingvoll i 2018 – Tingvoll Næringsbygg AS – ble det i eierskapsmeldingen for 2018 -2021 tatt inn en beskrivelse av selskapets formål og en vurdering av selskapet, i tillegg til en oversikt kommunens aksjer og eierposisjoner.

I utkast til eierskapsmelding for 2021 – 2024 er nevnte selskapsbeskrivelse tatt ut, mens en oversikt over styremedlemmer i kommunale AS er innarbeidet.

INNEHOLDER EIERSKAPSMELDINGEN KOMMUNENS PRINSIPPER FOR EIERSTYRING OG KOMMUNENS FORMÅL MED SINE EIERINTERESSER I VIRKSOMHETENE?

Eierskapsmeldingen for Tingvoll kommune 2018-2021, og utkastet til eierskapsmelding som foreligger for tidsrommet 2021 – 2024, inneholder begge følgende 9 styringsprinsipper som skal legges til grunn for kommunens eierstyring:

- «1. Eierskapet skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift. Selskapet skal tydeliggjøre sitt samfunnsansvar og miljøansvar.*
- 2. Eierbeslutning for aksjeselskap fattes av generalforsamlingen. Tingvoll kommune fremmer sine interesser overfor selskapene gjennom generalforsamling.*
- 3. Det skal være åpenhet knyttet til Tingvoll kommunes eierskap*
- 4. Styret skal sammensettes slik at det kan ivareta kommunens interesser, og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Det skal tas hensyn til at styret skal fungere godt som et kollegialt organ. Formannskapet foreslår kandidater til styret i aksjeselskapet, til generalforsamlingen.*
- 5. Styret skal forvalte selskapets verdier på best mulig måte, ha tilsyn med den daglige ledelsen og organisasjonen, sette mål og legge planer for utvikling av selskapet.*
- 6. Selskapets virksomhet skal tydelig framgå av vedtektenes formålsparagraf.*
- 7. Styret skal se til at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til omfanget og selskapets virksomhet. Internkontrollen og systemene skal også omfatte selskapets verdigrunnlag, miljømessige påvirkning og etiske retningslinjer.*
- 8. Styret skal fastsette retningslinjer for selskapets rapportering av finansielle forhold. Selskapet skal årlig publisere oversikt over datoer for viktige hendelser som f.eks. generalforsamling, årsrapporter, utbetaling av eventuelt utbytte med mer.*
- 9. Selskapet skal til enhver tid ha forsvarlig kapital. Egenkapitalen bør være tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil. Eventuelle avkastningskrav bør være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning av innskutt kapital.»*

Det framkommer også i Eierskapsmeldingene at «Prinsippene skal bidra til å styrke tilliten og omdømmet både til selskapet og kommunen».

Styringsprinsippene er konkretisert til et aksjeselskap, men det presiseres at disse er allmenngyldige uavhengig av selskapsform for de interkommunale samarbeidene. Til interkommunale selskaper eller samarbeid, skal kommunen stille de samme kravene til faglig kvalitet og effektiv drift som til sine kommunale tjenester.

KS ønsker å bidra til kunnskap om viktige hensyn og hva som bør på plass for å få til en god eierstyring av selskaper og foretak om praktisering av roller og oppfølging når styringsformen endres. KS oppfordrer derfor at de anbefalte prinsippene som er utarbeidet for godt eierskap, selskapsledelse og kontroll benyttes i kommunene. Tingvoll kommune har ikke implementert disse anerkjente prinsippene for sin eierstyring (Jfr vedlegg 5). Prinsippene er «anbefalinger», og det er opp til kommunene å organisere virksomheten sin slik de finner det hensiktsmessig innenfor lovverkets rammer.

Motiv:

Kommuneloven § 26-1 c) inneholder bestemmelse om at eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser.

Begge eierskapsmeldingene vi har lagt til grunn for denne gjennomgangen inneholder en beskrivelse av kommunens *motiv* (formål) for sine eierskap, der det framgår at når kommunen etablerer eller blir medeier i et selskap gjør kommunen dette for å oppnå noe. Enten at eierskapet er

- finansielt motivert,
- at effektivisering av tjenesteproduksjonen er et motiv,
- at motivet kan være å posisjonere kommunen og regionen,
- motivert ut fra lokalpolitiske eller kulturelle interesser.

Det framkom i intervju at eierrepresentantene ikke er kjent med om formålet med eierskapene er omtalt i eierskapsmeldingen, men at de er godt kjent med formålet med eierskapet i det selskapet som de er eierrepresentant i. De er ikke kjent med om kommunen har en skriftlig eierstrategi for det enkelte selskapet de er eierrepresentant i. Det er vesentlig for en aktiv eierstyring at det utarbeides en tydelig eierstrategi for hvert enkelt eierskap som tydeliggjør eiers styringssignaler til selskapet.

OPPNEVNES DET SOM HOVEDREGEL SENTRALE FOLKEVALGTE SOM REPRESENTANTER I EIERORGANET?

Tingvoll kommunes styringsprinsipper inneholder ingen bestemmelser om valg av representanter til eierorganet i det aktuelle selskapet. For et aktivt eierskap anbefales det at sentrale folkevalgte (ordførere) oppnevnes til å representere kommunen i øverste eierorgan, og at dette vil bidra til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyret og eierorganet.

Medlemmer av representantskapet i IKS velges av kommunestyret jf. kommuneloven, og andre kan ikke møte etter fullmakt (i motsetning til i AS). Det er av den grunn hensiktsmessig at det velges varamedlem for medlemmer i representantskapet.

Det er som oftest sentrale politikere som oppnevnes til eierorganene fra Tingvoll kommune. Det har forekommet at fagpersonell fra kommunen har blitt valgt til å representere kommunen i selskap, men dette har endret seg noe over tid.

SØRGES DET FOR GOD SAMMENSETNING OG KOMPETANSE I STYRET?

Det er opp til hvert enkelt eierorgan (generalforsamling eller representantskap) å stille krav til styrets kompetanse og sammensetning. Et godt utgangspunkt kan være det aktuelle selskapets sin formålsparagraf og langsiktige strategier. Det er viktig å oppnevne styremedlem som utfyller hverandre i forhold til kompetanse og erfaring.

I kommunes eierskapsmeldinger framgår det av styringsprinsipp nr 4 at styret skal sammensettes slik at det skal ivareta kommunes interesser, samt selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Det skal også tas hensyn til at styret skal fungere godt som et kollegialt organ, og at formannskapet skal foreslå kandidater til for eksempel styret i aksjeselskapet, til generalforsamlingen.

For kommunen er dette et spørsmål om å finne riktige personer som kan gjøre en god jobb i et styre. Dersom kommunen skal oppnevne styrerepresentanter i et selskap, vil sak om valg bli lagt fram for kommunestyret for vedtak. Kommunedirektør innstiller ikke på personer i denne type saker.

Valgkomite

Bestemmelser om valg, eller oppnevning av valgkomite er spesielt omtalt i enten selskapsavtalen eller vedtektene for de selskapene vi har sett på i denne eierskapskontrollen. Ved å vedtektsfeste at det skal brukes en valgkomite til arbeidet med styreutnevnelser, skal valgkomiteen finne og foreslå kandidater til styret i selskapet på oppdrag fra selskapets eierorgan (representantskap eller generalforsamling).

Det framkom i intervju at representantskapene i de selskapene vi har sett på, har valgt en valgkomite som innstiller kandidater til styret i selskapene, og at valgkomiteen tar hensyn til geografi, kjønn og kompetanse i utvelgelse av kandidater. I det aksjeselskapet vi har sett på, har generalforsamlingen oppnevnt en valgkomite som kommer med forslag til kandidater på styremedlemmer og varamedlemmer som etter loven ikke skal velges av de ansatte.

ER DET ETABLERT EN RUTINE FOR VURDERING AV HABILITET?

Kommunen er avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Det er derfor viktig at både eier og selskapene selv setter etikk og korrupsjonsforebygging på dagsordenen for å forebygge skadelige hendelser som bidrar til tap av omdømme. Dersom folkevalgte eller tilsatte i kommunen er aktuelle som styremedlem i selskap kommunen har eierinteresse i, bør det vurderes

hvor ofte vedkommende vil bli inhabil i saker som skal behandles politisk og som angår selskapet (for eksempel ordfører eller kommunedirektør). Bruk av ledende politikere i styret kan medføre inhabilitet ved behandling av saker om selskapet i kommunestyret eller formannskapet.

Åpenhet om hvilke roller lokalpolitikere har er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Vi er ikke kjent med at kommunen har etablert en rutine eller prosedyre for vurdering og håndtering av forhold som kan lede til habilitetskonflikter i forbindelse med behandling av saker som angår selskapet i kommunestyret/formannskapet. Eierskapsmeldingen for Tingvoll kommune inneholder ingen bestemmelse om habilitet, men informasjon fra eierrepresentantene viser at spørsmål om habilitet blir tatt opp til vurdering når den enkelte representant ber om det i møter.

4.3 REVISORS VURDERING

Vår vurdering er at Tingvoll kommune ikke oppfyller alle kommunelovens krav til en eierskapsmelding i og med at kommunen ikke har en vedtatt eierskapsmelding for inneværende valgperiode.

KS sin anbefaling om å benytte de prinsippene som er utarbeidet for godt eierskap, selskapsstyring og kontroll, er ikke implementert og tatt i bruk i kommunen. Kommunen har imidlertid utarbeidet egne prinsipper for sin eierstyring og selskapsledelse som omhandles i eierskapsmeldingen. Også kommunens generelle formål med eierskapene er omtalt, men inneholder ikke de selskaps-spesifikke formålene.

KOMMUNEN SKAL MINST EN GANG I VALGPERIODEN UTARBEIDE EN EIERSKAPSMELDING SOM SKAL VEDTAS AV KOMMUNESTYRET

Kommunen har ikke vedtatt en eierskapsmelding som er gjeldende for inneværende valgperiode. Dette er ikke i henhold til kommunelovens § 26-1 som viser til at kommuner minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.

EIERSKAPSMELDINGEN SKAL INNEHOLDE KOMMUNENS PRINSIPPER FOR EIERSTYRING OG KOMMUNENS FORMÅL MED SIN EIERINTERESSE I VIRKSOMHETEN.

Kommunen eierskapsmelding inneholder 9 styringsprinsipper for de eierinteressene kommunen har. Disse prinsippene er konkretisert til et aksjeselskap, og omhandler ikke spesielt hvordan eierstyringen skal gjennomføres i kommunale selskaper og samarbeid. Dette kan føre til usikkerhet om hva som er eierrepresentantenes rolle og ansvar. God forståelse av eierstyringen betinger god opplæring av de folkevalgte, og spesielt kommunens eierrepresentanter.

I og med at KS har utarbeidet prinsipper for god eierstyring, selskapsledelse og kontroll, er vi av den oppfatning at Tingvoll kommune kan vurdere å oppdatere sine 9 styringsprinsipper for de eierinteressene kommunen har ved å implementere aktuelle prinsipper fra KS sin anbefaling når eierskapsmeldingen rulleres.

Begge eierskapsmeldingene vi har sett på her inneholder i tillegg 4 motiv(formål) for kommunen sine eierinteresser i selskapene. Dette viser at kommunelovens bestemmelse om at eierskapsmeldingen

skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser er oppfylt. Så langt vi kjenner til er det ikke utarbeidet konkrete formål med eller eierstrategier for de enkelte eierskapene kommunen har.

SOM HOVEDREGEL BØR SENTRALE FOLKEVALGTE OPPNEVNES SOM REPRESENTANTER I EIERORGANET.

Tingvoll kommune tilstreber å oppnevne sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapenes eierorgan. Ved å oppnevne sentrale folkevalgte til representantskap eller generalforsamling vil dette bidra til å forenkle samhandlingen og kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierorganet. Også KS gir uttrykk for at hovedregelen bør være at sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet.

SØRGE FOR GOD SAMMENSETNING OG KOMPETANSE I STYRET.

Vår kontroll viser at eierorganene; representantskap eller generalforsamling, har sørget for at det er oppnevnt en valgkomite som har bidratt til å finne og foreslå kandidater med ulik kompetanse og sikret kjønnsbalanse til styret. I de tilfeller kommunen skal oppnevne styrerepresentanter, blir dette gjort gjennom vedtak i kommunestyret. Vi vurderer at det bidras til god sammensetning og kompetanse i de aktuelle styrene.

ETABLERE RUTINER FOR VURDERING AV HABILITET.

Eierskapsmeldingene inneholder ingen bestemmelse om vurdering av habilitet eller henvisning til slikt reglement. Habilitet og habilitetsvurderinger er et sentralt punkt fordi det kan oppstå inhabilitet når kommunestyret skal behandle en sak hvor selskapet er part. Eierrepresentanter må alltid vurdere sin habilitet i forhold til de saker som skal behandles i selskapsorganene, og si ifra til eierorganet dersom det kan foreligge forhold som kan lede til inhabilitet. Eierrepresentantene gir uttrykk for at slike vurderinger gjennomføres når spørsmål om habilitet blir tatt opp under møter.

Vår vurdering er at kommunen bør omtale habilitet i sin eierskapsmelding, gjerne som ett av kommunens prinsipper for god eierstyring. Det kan også være hensiktsmessig at det etableres en retningslinje for vurdering og håndtering av habilitetsspørsmål og mulige habilitetskonflikter i saker som skal til behandling, og ved valg av styremedlemmer. Dette for i størst mulig grad å oppnå lik forståelse og behandling av denne type saker.

3. PROBLEMSTILLING 2 - KJENNSKAP TIL STYRINGSPRINSIPPENE

Har Tingvoll kommune rutiner som sikrer at eierrepresentantene i de ulike selskapene har kjennskap til kommunens styringsprinsipper?

3.1 KRITERIER

For å svare på problemstillingen har vi benyttet følgende kriterium:

- h) Det bør foreligge skriftlige prosedyrer for hvem og hvordan kommunens prinsipper for eierstyring formidles til de ulike selskapene.

Revisjonskriteriet retter seg mot kommunens eierrepresentant og om de følger opp kommunens prinsipper for eierstyring.

3.2 FUNN

FORELIGGER DET SKRIFTLIGE PROSEDYRER FOR HVEM OG HVORDAN KOMMUNENS PRINSIPPER FOR EIERSTYRING SKAL FORMIDLES TIL DE ULIKE SELSKAPENE?

Kommunen bør ha rutiner som sikrer at kommunes prinsipper for eierskap følges opp i selskapene.

Eierrepresentantene som vi intervjuet, kjenner ikke til om kommunen har skriftlige prinsipper for hvordan eierstyring skal formidles i selskapene. De opplyser at de har fått politikeropplæring for mange år siden, men de opplever ikke at den omhandlet rollen som eierrepresentant. De har ikke fått noen annen opplæring i hvordan rollen som eierrepresentant skal gjennomføres. En av eierrepresentantene har opplevd at det i starten var vanskelig å skjønne de ulike rollene til medlemmene i styret kontra rollen til medlemmene i representantskapet. Det ble ikke informert klart om dette fra start, og det ble brukt en del tid på å finne ut av det.

På spørsmål om eierskapsmeldingen har prinsipper for hvordan eierstyringen skal utøves i selskapet, svarte en eierrepresentant at prinsippene oppleves overordnet og generelle. Det framkom også i våre intervju at eierskapsmeldingen ikke er godt kjent for eierrepresentantene. De opplever at den ikke har vært omtalt i kommunestyret de siste årene.

Det framgår av begge eierskapsmeldingene at det er kommunen som skal benytte prinsippene til å styre sine eierinteresser. Det er ikke etablert rutiner eller retningslinjer ut over det som står i eierskapsmeldingene som sikrer at eierrepresentantene i de ulike selskapene har nærmere kjennskap til kommunens styringsprinsipper. Det framgår heller ikke av eierskapsmeldingene på hvilken måte prinsippene skal formidles til selskapene og av hvem.

3.3 REVISORS VURDERING

HAR TINGVOLL KOMMUNE RUTINER SOM SIKRER AT EIERREPRESENTANTENE I DE ULIKE SELSKAPENE HAR KJENNSKAP TIL KOMMUNENS STYRINGSPRINSIPPER?

Kommunens Eierskapsmelding 2018 og utkast til Eierskapsmelding 2021-2024 inneholder beskrivelse av kommunens prinsipper for eierstyring. Ut over dette er vi ikke kjent med at det foreligger andre rutiner eller retningslinjer som sikrer at eierrepresentantene i de ulike selskapene har nærmere kjennskap til kommunens styringsprinsipper og på hvilken måte disse skal videreformidles til selskapene og av hvem. God opplæring i rollen som eierrepresentant vil være avgjørende for god eierstyring.

4. PROBLEMSTILLING 3 - ÅPENHET OM EERSKAP

Har Tingvoll kommune rutiner som sikrer åpenhet knyttet til kommunens eierskap?

2.1 KRITERIER

For å svare på problemstillingen, har vi benyttet følgende kriterier:

- a) Det bør utarbeides årlig eierskapsrapport om selskapene til kommunestyret
- b) Informasjon om eierskap bør være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside
- c) De folkevalgte bør ha god kunnskap om eierskapene og om ansvaret for eierstyringen
- d) Det bør holdes jevnlig eiermøter
- e) Styremedlemmer bør registrere seg i styrevervregistret
- f) Kommunen bør sørge for at selskapet melder seg inn i arbeidsgiverorganisasjon.

2.2 FUNN

UTARBEIDES DET ÅRLIG EERSKAPSRAPPORT OM SELSKAPENE TIL KOMMUNESTYRET?

Kommunens eierskapsmeldinger viser ikke til noen bestemmelse om at det årlig skal rapporteres om selskapene til kommunestyret. En årlig eierskapsrapport har ikke blitt behandlet i kommunestyret hverken for 2020, 2021, 2022, eller fram til mars 2023. Vi fant kun at en årsmelding fra 2021 fra ett av selskapene er rapportert til kommunestyret i løpet av de to siste årene. (Oversikt i vedlegg 6).

En gjennomgang av møter i formannskapet for samme periode som nevnt ovenfor, viser at det heller ikke har vært oppe saker angående de utvalgte selskapene til behandling. De sakene som generelt angår selskap, og som har vært behandlet i formannskapet enten som ordinær sak eller som referatsak, er notert i tabellene i vedlegg 6.

Eierrepresentantene uttrykker at de ikke kjenner til at en eierskapsrapport er noe som formidles til kommunestyret årlig. Årsmeldingen, som blir utarbeidet av det enkelte selskap, blir behandlet i representantskapet og lagt ut på selskapets hjemmeside.

Det er ikke etablert en fast prosedyre for at eierrepresentanten rapporterer fra eiermøter i kommunestyret eller i formannskapsmøter. En av eierrepresentantene opplyste at de kan be om å få presentere saker fra selskapet til kommunestyret ved behov, mens en annen eierrepresentant antar at det er en rutine for at protokoller etter møter i generalforsamling og representantskap blir sendt til kommunestyret som orienteringssak eller referatsak.

Gjennomgang av selskapsavtalene til våre utvalgte selskaper viste følgende resultat på rapportering til kommunestyrene:

- [Aksjeavtale for ReMidt Næring AS](#).
Inneholder ingen bestemmelse om rapportering til kommunestyrene.
- [Selskapsavtale og vedtekter for Nordmøre Krisesenter IKS](#)

- Inneholder ingen bestemmelse om rapportering til kommunestyrene.
- [Selskapsavtale for Inter Kommunalt Arkiv for Møre og Romsdal IKS.](#)
Inneholder bestemmelse om at ferdigbehandlet budsjett skal sendes eierne (kommunestyrene) innen 1. juni. Styret skal utarbeide økonomiplan som viser utvikling av kostnader og konsekvenser for driften i en fireårsperiode. Denne skal godkjennes av representantskapet og sendes til kommunestyrene som grunnlag for deres økonomiplaner. Vi fant ingen bestemmelse om at det årlig skal utarbeides eierskapsrapport til kommunestyret.
- [Avtale om interkommunalt barnevernsamarbeid](#)
Inneholder bestemmelse om rapportering til samarbeidskommunene.

En NIBR-rapport fra 2015 [[NIBR rapport 2015:1 Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap, Hild Marte Bjørnsen, Jan Erling Klausen, Marte Winsvold](#)] har vist at det er et betydelig informasjonsunderskudd til politikerne om de kommunalt eide selskapene i mange kommuner. Mange folkevalgte mener at kommunestyrene ikke får tilstrekkelig informasjon om selskapene, og at de fleste folkevalgte ikke er godt nok informert om dem.

ER INFORMASJON OM EIERSKAPENE LETT TILGJENGELIG PÅ KOMMUNENS HJEMMESIDE?

En oversikt over hvilke selskap kommunen har eierskap i finnes på kommunens hjemmeside, en oversikt som sist ble oppdatert våren 2022. Oversikten inneholder kun informasjon om kommunens eierskap og forskjellige samarbeidsordninger, men annen informasjon om eierskapene og en oversikt over hvem som er representanter for kommunen i selskapene og samarbeidene er ikke tilgjengelig på hjemmesiden.

Er innkallinger til møter lett tilgjengelig?

Informasjon om kommunens eierskap skal gjøres tilgjengelig via postlisten og politiske møtedokumenter. Hvis postmottak får innkallinger, saksdokumenter til møter og protokoller, kommer dette enten fra selskapene, fra eierrepresentant eller fra kommunedirektør. Ifølge kommunens arkivplan pkt. 3.3., skal vedkommende politiker som mottar e-post vurdere om innholdet kan være et saksdokument for Tingvoll kommune og sende dette til postmottak. Dersom slik informasjon ikke oversendes til postmottak, har ikke arkivavdelingen kapasitet til å etterspørre nærmere denne type informasjon.

Hvis innkallinger kommer fra andre enn kommunedirektør, er rutinen slik at kommunedirektør skal settes på kopi for å få informasjon om hvilke saker som skal opp til behandling i representantskapet eller generalforsamling. All informasjon som kommer til postmottak, legges ut på kommunens postliste slik at det er synlig for publikum, med mindre informasjonen inneholder opplysninger som er unntatt offentlighet.

Det er ulik praksis for hvordan selskapene sender ut innkallinger, sakspapirer før møter og protokoller etter møter. Noen selskaper sender innkallingene direkte til eierrepresentantene og ikke til postmottak, enkelte sender både til eierrepresentant, kommunedirektør og postmottak. Noen

selskap sender innkallingene bare til postmottak. I det siste tilfellet er det meningen at servicekontoret skal sende det videre til kommunens representant i representantskapet. En av eierrepresentantene opplyser at dette kan bli avglemt, og at vedkommende selv må passe på når det nærmer seg tiden hvor det normalt skal være møte og etterspørre innkalling og sakspapirer og sørge for påmelding til representantskapsmøtet.

Gjennomgang av kommunens postliste

Vår gjennomgang har vist at det av og til blir lagt ut informasjon fra selskapene, men at det ikke er en rutine på å gjøre dette jevnlig. Hverken aksjeselskapet eller de IKS-selskapene vi valgte ut for kontroll, har sendt e-post med innkalling og sakspapirer til møter i representantskap og generalforsamlinger for møtene for hvert av årene mellom 2020-2023 til kommunen for registrering i postlisten. Dette på tross av at selskapsavtalene har krav om at representantskapet skal komme sammen og behandle årsmelding, regnskap, økonomiplan, budsjett, mål for driften og eventuelle andre saker som måtte være aktuelle. Vi kan heller ikke finne at protokollene fra de aktuelle møtene har kommet på kommunens postliste for årene 2020 – mars 2023.

Når de enkelte selskap sender ut sine årsrapporter, kan det være en mulighet for at det er de politisk oppnevnte eierrepresentantene som mottar denne informasjonen fra selskapet uten at disse videresendes kommunen for postregistrering.

HAR DE FOLKEVALGTE GOD KUNNSKAP OM EIERSKAPENE, OG OM ANSVARET FOR EIERSTYRING?

Kommunens eierrepresentant har ansvar for å følge opp kommunes prinsipper for eierskap med selskapene. De eierrepresentantene vi har intervjuet har opplyst at de har god kjennskap til selskapene de er eierrepresentanter i, og har kunnskap om at de representerer kommunen i representantskapet eller generalforsamlingen. De folkevalgte har fått politikeropplæring for mange år siden i rollen som kommunestyremedlemmer, men ikke i rollen som eierrepresentant og hvilket ansvar som tilligger rollen. Det siste bekreftes også av kommunens ledelse.

Det er i dag ikke noen innarbeidet prosedyre for at eierrepresentanten rapporterer fra eiermøter i kommunestyret eller i formannskapet.

AVHOLDES DET JEVNLIKE EIERMØTER?

Et eiermøte er et uformelt møte mellom kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet, der det ikke treffes vedtak. Det er et møte for informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og for å drøfte generell utvikling og rammevilkår for virksomheten.

Tingvoll kommune gir uttrykk for at de mottar invitasjon til noen slike møter, men at det er ulikt fra selskap til selskap i hvor stor grad slike møter finner sted.

Flere av eierrepresentantene har ikke selv deltatt på eiermøter og kjenner ikke til at slikt møte har blitt avholdt i selskapene. En eierrepresentant mener at et slik møte er avholdt i det selskapet

vedkommende er representant i. En gjennomgang av selskapsavtalene til våre utvalgte selskap, viser at de ikke inneholder noen bestemmelse om at det skal avholdes eiermøter.

HAR STYREMEDLEMMENE REGISTRERT SEG I STYREVERVREGISTERET.NO?

Alle kommuner er avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Åpenhet rundt hvilke roller lokalpolitikere har er viktig for å unngå mistanke om rolleblending. KS sitt styrevervregister er et godt verktøy for å sikre åpenhet om folkevalgte og ledernes roller og verv.

Opplysninger om folkevalgtes og lederes verv/stilling i kommunen kan innhentes fra Kommuneregisteret og automatisk publiseres i KS sitt Styrevervregister. En egen kontaktperson i kommunen har ansvaret for at opplysningene om folkevalgte og ledere som legges inn i Kommuneregisteret er korrekte.

For kommunale selskaper publiseres opplysninger om styret og daglig leder kun når selskapet har vedtatt å knytte seg til Styrevervregisteret. Opplysninger kan deretter innhentes automatisk fra Brønnøysundregisteret til Styrevervregister.no, men den enkelte har også selv et ansvar for å legge oppdatert informasjon inn i Styrevervregisteret.

Gjennomgang av styrevervregisteret.no viser at ingen av kommunens egne selskaper er knyttet opp til Styrevervregisteret.no. Styret i ReMidt Næring AS og styret i IKA Møre og Romsdal IKS har ingen medlemmer fra Tingvoll kommune. Styret i Nordmøre Krisesenter IKS har både medlem og varamedlem fra Tingvoll kommune, og begge er registrert i Styrevervregisteret. Varamedlem er ikke registrert i riktig selskap.

HAR KOMMUNEN SØRGET FOR AT SELSKAPENE MELDER SEG INN I ARBEIDSGIVER-ORGANISASJON?

Eierrepresentantene er ikke kjent med om selskapet er meldt inn i en arbeidsgiverorganisasjon. Dette er ikke noe som har blitt drøftet i representantskapsmøter. De går ut ifra at daglig leder og styret tar seg av dette i selskapet.

KS anbefaler at kommunen sørger for at kommunalt eide selskaper melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon. Kommunalt eide selskaper får ikke automatisk medlemskap i KS, men må selv melde seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon for å være omfattet av tariffavtaler og ra nytte av det arbeidet organisasjonen gjør. Gjennom for eksempel medlemskap i KS (Samfunnsbedriftene) vil selskapene dels være omfattet av de tariffavtalene kommunen er omfattet av og dels være omfattet av egne Hovedtariffavtaler.

2.3 REVISORS VURDERING

UTARBEIDES DET ÅRLIG EN EIERSKAPSRAPPORT OM SELSKAPENE TIL KOMMUNESTYRET?

Kommunestyret bør årlig få en rapport om både økonomiske forhold og andre spesielle forhold i selskapene som angår virksomheten.

Vår undersøkelse viser at selskapsavtalene til IKS-selskapene har bestemmelse om at representantskapet hvert år skal behandle årsmelding, regnskap, økonomiplan, budsjett og mål for driften i selskapet. Det er ingen bestemmelse om at informasjon om selskapet skal formidles til eierne.

Kommunens eierskapsmelding har ingen bestemmelse om at det årlig skal rapporteres informasjon om det enkelte selskap til kommunestyret. Vår undersøkelse viser at dette heller ikke blir gjort.

En gjennomgang av kommunens postliste viser at selskapene ikke har sendt aktuell informasjon fra sine møter til kommunens postmottak, slik at disse kan legges til grunn for eventuell behandling i formannskap eller kommunestyret.

Vår vurdering er at kommunen har et forbedringspotensial med å gi kommunestyret informasjon om de aktuelle selskapene gjennom en årlig eierskapsrapport som omhandler alle selskap og samarbeid, samt å sørge for at kommunestyret får orientering om viktige saker som har blitt behandlet i representantskap og generalforsamlinger i selskap som kommunen har eierskap i.

INFORMASJON OM EIERSKAP BØR VÆRE LETT TILGJENGELIG PÅ KOMMUNENS HJEMMESIDE

Tingvoll kommune har oversikt over sine eierskap på sin hjemmeside, en oversikt som bør oppdateres. Informasjon som innkallinger, saksdokument og protokoller fra alle møter i representantskap og generalforsamling er ikke tilgjengelig for publikum på hjemmesiden. Kommunen bør sørge for at slik informasjon innhentes og legges ut både på kommunens hjemmeside og på kommunens postliste.

DE FOLKEVALGTE BØR HA GOD KUNNSKAP OM EIERSKAPENE OG OM ANSVARET FOR EIERSTYRINGEN

De folkevalgte vi spurte opplyste at de opplever å ha god kunnskap om eierskapene. De gir uttrykk for mindre kunnskap om ansvaret for eierskapsstyringen. Det er mange år siden de har hatt folkevalgtopplæring og den omfattet rollen som kommunestyremedlem og ikke opplæring i rollen som eierrepresentant.

Det er viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlem i representantskap eller generalforsamling. Rollene som folkevalgt i kommunestyret er ulik den rollen man har i et selskapsorgan. Det er viktig å være bevisst roller, styringslinjer og ansvarslinjer. Vår vurdering er at kommunen bør påse at kommunens

representanter får opplæring og kunnskap om rollen som eierrepresentant og hvilket ansvar som er tillagt rollen.

DET BØR HOLDES JEVLIGE EIERMØTER

Det bør jevnlig gjennomføres eiermøte for å bidra til god kunnskap om, og god dialog med selskapet. Kommunen informerer om at de får invitasjon til noen slike møter, men det kan være ulikt fra selskap til selskap i hvor stor grad slike møter finner sted.

Våre intervju viser at det har vært avholdt eiermøte i ett av de selskapene vi har sett på. De andre eierrepresentantene kjente ikke til noen eiermøter.

Det vil være nyttig at det gjennomføres jevnlig eiermøter mellom eier og selskapene, slik at dette kan bidra til økt kunnskap, forståelse og bedre samhandling mellom partene.

STYREMEDLEMMER BØR REGISTRERE SEG I STYREVERVREGISTERET

KS anbefaler at alle som påtar seg styrevern og som sitter i ledelsen for kommunale selskaper bør registreres i KS styrevervregister.no som er en frivillig ordning. Vår gjennomgang av Styrevervregisteret, med utgangspunkt i de selskapene vi har sett på i denne undersøkelsen, viser at slik registrering ikke blir gjennomført i nevneverdig grad. Vi vurderer dette slik at kommunen kan anmode selskapene om at slik registrering blir gjennomført der dette er aktuelt.

KOMMUNEN BØR SØRGE FOR AT SELSKAPET MELDER SEG INN I EN ARBEIDSGIVER-ORGANISASJON

Via våre intervjuer fremkom det at det ikke har vært et tema verken i møtene i representantskap eller generalforsamling om selskapet skal eller er meldt inn i en arbeidsgiverorganisasjon.

Vi har heller ikke andre opplysninger om at dette er en praksis ved etablering av kommunale selskaper.

Kommunalt knyttede selskaper som er organisert som selvstendige rettssubjekter har ikke automatisk et medlemskap i KS gjennom kommunens eierskap. Selskapet må selv melde seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon for å være omfattet av tariffavtaler og det arbeidet organisasjonen gjør. Samfunnsbedriftene kan være det naturlige valget for alle kommunalt knyttede selskaper. Gjennom medlemskap i Samfunnsbedriftene vil selskapene dels være omfattet av de tariffavtalene kommunen er omfattet av, og dels være omfattet av egne Hovedtariffavtaler.

Det kan være nyttig for kommunen at forholdet til en arbeidsgiverorganisasjon blir vurdert ved etablering av et eierskap, og eventuelt tatt inn i eierskapsmeldingen som ett av kommunens styringsprinsipper.

5. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

5.1 KONKLUSJON

Vår eierskapskontroll viser at Tingvoll kommune sin utøvelse av eierinteresser oppfyller noen, men ikke alle krav i lovverk og anerkjente prinsipper for godt eierskap, selskapsstyring og kontroll.

KRAV TIL EIERSKAPSMELDINGEN

Kommunen har Eierskapsmelding 2018 -2021, som er vedtatt i forrige valgperiode. Utkast til Eierskapsmelding 2021-2024 er per i dag ikke vedtatt av kommunestyret. Kommunen har derfor ikke en gyldig eierskapsmelding for inneværende valgperiode, noe som ikke oppfyller kommunelovens bestemmelse om at kommuner minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.

Begge eierskapsmeldingene vi har blitt forelagt inneholder prinsipper for kommunens eierstyring i selskap den er medeier i. Vår vurdering er imidlertid at kommunens prinsipper bør oppdateres i henhold til KS sine anbefalinger om godt eierskap, selskapsledelse og kontroll, og samtidig tydeliggjøre eierrepresentantene sitt ansvar i eierstyringen.

Kommunens motiv (formål) med sine eierinteresser i selskapene er innarbeidet i eierskapsmeldingene, som også sier noe om at det er vesentlig for en aktiv eierstyring at det utarbeides en tydelig eierstrategi for hvert enkelt selskap som tydeliggjør eiers styringssignaler til selskapets styre. Vi kan derimot ikke finne at det er utarbeidet en slik eierstrategi for hvert av de selskapene Tingvoll kommune har eierinteresser i.

Kommunen etterstreber å velge sentrale folkevalgte som eierrepresentanter i eierorganet. En oppnevning av sentrale folkevalgte til representantskap eller generalforsamling bidrar til å forenkle samhandlingen og kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierorganet.

Kommunens eierskapsmelding inneholder ingen bestemmelse om habilitet. Kommunen sine eierrepresentanter opplyste imidlertid at de har rutine for å vurdere habilitet ved behandling av saker i kommunestyret, men at dette til nå ikke har vært nødvendig i representantskap og generalforsamling.

Vår vurdering er at kommunen bør omtale habilitet i sin eierskapsmelding. Det kan også være hensiktsmessig at det etableres en retningslinje for vurdering og håndtering av habilitetsspørsmål og mulige habilitetskonflikter i saker som skal til behandling, og ved valg av styremedlemmer. Dette for i størst mulig grad å ha fokus på habilitet og for å oppnå lik forståelse og behandling av denne type saker.

KJENNSKAP TIL STYRINGSPRINSIPPENE

Tingvoll kommune har utarbeidet 9 skriftlige prinsipper for eierstyring i gjeldende eierskapsmelding. Eierrepresentantene opplever ikke å være tilstrekkelig informert om kommunens styringsprinsipper eller om det ansvar som er lagt til denne rollen. Det fremkommer ikke av prinsippene hva som er eierrepresentantene sine oppgaver inn mot selskapet.

Det er viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har, som styremedlemmer eller som medlemmer av representantskap eller generalforsamling. Det er også viktig at de blir informert om at de skal jobbe etter eierskapsmeldingen, eierstrategien, selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet.

Vår vurdering er at kommunen ikke har god nok opplæring og klare nok rutiner eller prosedyrer for å sikre at eierrepresentantene har god kjennskap til rollen, eller hvordan styringsprinsippene skal formidles til de ulike selskapene. Vi anbefaler kommunen å utarbeide en beskrivelse av både rollen som eierrepresentant og hvilket ansvar som er lagt til denne.

ÅPENHET OM KOMMUNENS EIERSKAP

Tingvoll kommune har krav i sine eierskapsmeldinger om at det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap. Vår undersøkelse viser at kommunen har sikret åpenhet på noen områder innenfor eierskap, men at det fortsatt er forbedringspotensial for mer åpenhet om eierskapene.

Vår undersøkelse viser at selskapene hvert år utarbeider en årsmelding om selskapets virksomhet og budsjett for året etter. Disse dokumentene blir ikke rutinemessig oversendt fra selskapene til kommunens postmottak, med videresending for orientering i kommunestyret. Det bør sikres et system som ivaretar at denne informasjonen oversendes kommunen for registrering og eventuell videre behandling.

Det er ikke åpenhet til publikum om når det skal være møter i selskapene, hva som skal drøftes eller hva som ble drøftet eller vedtatt i møtene. Tingvoll kommune bør her sørge for at slike dokumenter legges ut i postlisten slik at åpenheten til publikum ivaretas.

Det er en fordel at kommunen bidrar til jevnlig eiermøter for å bidra til god kunnskap og dialog med de aktuelle selskapene. Slike møter bidrar til åpenhet rundt eierkommunen sin holdning i aktuelle saker. Åpenhet fra eierkommunen vil også bidra til å styrke eierrepresentanten sin kunnskap og holdning i saker som senere kommer til behandling i selskapsorganene.

Alle som påtar seg styreverv og som sitter i ledelsen for kommunale selskaper bør registreres i KS styrevervregister.no. Kommuner er avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Åpenhet rundt hvilke roller lokalpolitikere har er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Vår gjennomgang av styrevervregisteret.no viste at flere styremedlemmer i selskaper fra Tingvoll kommune er registrert i styrevervregisteret som politiker eller annet, men at de ikke var registrert som styremedlem i det selskapet de har verv i per i dag.

Det kan være en fordel at kommunen sørger for at kommunalt eide selskaper melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon. Gjennom medlemskap (i for eksempel Samfunnsbedriftene) vil selskapene dels være omfattet av de tariffavtalene kommunen er omfattet av og dels være omfattet av egne Hovedtariffavtaler. Vår vurdering er at det kan være hensiktsmessig at forholdet til en arbeidsgiverorganisasjon blir vurdert når kommunale selskaper etableres, og at dette kan tas inn som ett av kommunens styringsprinsipper.

5.2 ANBEFALINGER

Våre anbefalinger til Tingvoll kommune er:

Eierskapsmelding

- Å sørge for at det blir vedtatt en eierskapsmelding for hver valgperiode og at formålet med det enkelte eierskap framgår i tilknytning til eierskapsmeldingen
- å oppdatere styringsprinsippene i eierskapsmelding i tråd med KS sine anbefalinger for godt eierskap, selskapsstyring og kontroll. Dette omfatter blant annet:
  - sørge for at det blir utarbeidet en eierstrategi for det enkelte selskap kommunen har eierinteresser i
  - sørge for at kommunedirektør årlig rapporterer om kommunens eierskap i en eiermelding,
  - å omhandle habilitet i eierskapsmeldingen, samt etablere en retningslinje/prosedyre som beskriver håndteringen av eventuelle habilitetsspørsmål.

Eierrepresentant og kjennskap til styringsprinsippene

- Å ha økt fokus på de ulike rollene i eierstyringen og utarbeide en beskrivelse av rollen som eierrepresentant og hvilket ansvar som tilligger rollen, deriblant
  - hvordan kommunens prinsipper for eierstyring skal formidles til de enkelte selskapene og av hvem
- å sikre at eierrepresentant og folkevalgte får god opplæring i eierskap og eierstyring.

Åpenhet om eierskap

- å praktiserer åpenhet om sine eierskap ved å
  - publisere hvem som er kommunens eierrepresentanter i selskapene,
  - og sørge for at møteinnkallinger og møteprotokoller fra selskaper/samarbeid mottas og legges på kommunens postliste og som orienteres i formannskap/kommunestyre
  - å sørge for at det refereres jevnlig fra møter i selskapene/samarbeidene i politiske fora, og at viktige saker som er behandlet i representantskap og generalforsamlinger oversendes formannskap/kommunestyret for orientering/behandling
- å bidra til at det avholdes jevnlig eiermøter mellom eier og selskap
- at ledere i kommunale selskap oppfordres til å registrere selskapet i Styrevervregisteret.no

REFERANSELISTE

Aksjeloven, Lov–2021-18-06-122, [Lov om aksjeselskaper \(aksjeloven\) - Lovdata](#)

[Lov om aksjeselskaper \(aksjeloven\) - Kapittel 6. Selskapets ledelse - Lovdata](#)

Aksjeeieravtale - ReMidt Næring AS

Avtale om Interkommunalt barnevernsamarbeid mellom Surnadal, Sunndal, Rindal og Tingvoll

KS Folkevalgtprogram 2019-2023, Anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll,
[AnbefalingerEierskap2020.PDF \(ks.no\)](#)

www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF

Lov om kommuner (Kommuneloven)

Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)

nkrf.no. Veileder for eierskapskontroll.

NIBR [[NIBR rapport 2015:1 Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap, Hild Marte Bjørnsen, Jan Erling Klausen, Marte Winsvold](#)]

[Veileder i selskapskontroll - fastsatt av styret 22.10.2018.pdf \(nkrf.no\)](#)

Selskapsavtale og vedtekter for Nordmøre Krisesenter IKS

Selskapsavtale for Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (IKA IKS)

Styrevervregisteret.no

VEDLEGG 1: HØRINGSSVAR

Høringsuttalelse til

Generell eierskapskontroll i Tingvoll kommune - september 2023

Kommunedirektøren tar til etterretning rapportens anbefaling om at kommunens eierskapsmelding i større grad bør dreie seg om eierrepresentantenes rolle og ansvar i selskapene, ikke i så stor grad de selskapsinterne forholdene som gjeldende eierskapsmelding i stor grad omhandler.

Generelt vil kommunedirektøren legge KS sin anbefaling til grunn når revidert eierskapsmelding legges fram til politisk behandling.

Samlet sett gir denne rapporten gode råd til innholdet i en revidert eierskapsmelding, og hvordan kommunen bør organisere sin eierstrategi fremover.

Kommunedirektøren tar til etterretning anbefalingene i kapittel 5.2 i rapporten.

Tingvoll 8. september 2023

Odd-Arild Bugge
Kommunedirektør

Mvh

Odd-Arild Bugge
Kommunedirektør
Tingvoll kommune
71 53 24 00

VEDLEGG 2: ULIKE FORMER FOR EERSKAP

De selskapsformene som er omfattet av våre eierskapskontroller er hovedsakelig aksjeselskap og IKS selskaper. Dette fordi de er egne rettssubjekter og kommunen har eierinteresser i selskapene. Dette gjelder alle kommunens eierinteresser, også der kommunen eier bare en liten andel av et selskap. Samarbeid eller selskaper som ikke er egne rettssubjekter er ikke omfattet. Eksempler på dette kan være samvirkeforetak som er basert på medlemskap og ikke eierskap. Kommuner kan også være med i et vertskommunesamarbeid, hvor det kjøpes tjenester fra vertskommunen sitt selskap (nkrf.no. Veileder for selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll 2018).

Kommuneloven § 20-4 sier at når et vertskommunesamarbeid opprettes, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

IKS-loven § 4 om selskapsavtale, har krav til at det ved opprettelse av et interkommunalt selskap skal opprettes en skriftlig selskapsavtale. Kommunestyrene i de enkelte eierkommunene skal vedta selskapsavtalen.

Aksjeloven § 2-1 sier at for å stifte et aksjeselskap skal stifterne av selskapet opprette et stiftelsesdokument som skal inneholde selskapets vedtekter.

Oversikt hentet fra Tingvoll kommunes årsregnskap 2022:

Note 5 - Aksjer og andeler i varig eie (F § 5 nr 5)

Selskaps navn	Eierandel i selskapet	Eventuell markeds-verdi	Balanseført verdi 31.12.22	Balanseført verdi 31.12.21
Egenkapitalinnskudd KLP			12 573 001	11 785 288
Trollheimstunnelen AS	5,92 %		50 000	50 000
Trollheimen Industrier AS			5 000	5 000
AS Fastlandsfinans	3,95 %		4 000	4 000
Straumsnes Vassverk			47 000	47 000
Biblioteksentralen			900	900
Andel Nygård Borettslag	100 %		1 000 000	1 000 000
Borettsinnskudd Sunndal BBL			20 000	20 000
Borettsinnskudd Sæterlia B/L			15 000	15 000
KOM Vekst AS		4 611	1 000	1 000
Varde AS		10 617	1 000	1 000
Nordmøre Energiverk AS	4,74 %	5 815 573	93 000	93 000
Muritunet AS			18 000	18 000
Destinasjon Kr.sund og Nordmøre AS			25 475	25 475
Trollheimslab AS		56 228		
Helseinnovasjonssenteret AS			50 000	50 000
Samspleis AS			190 000	190 000
Rullebaneutvidelse AS	0,14 %			
Distriktsrevisjon Nordmøre IKS	12,50 %			
Møre og Romsdal Revisjon SA SUS			84 000	84 000
Nordmøre og Romsdal brann og redning			121 800	121 800
Halsafjorden Tunnelselskap AS			262 500	262 500
Tingvoll Økopark Eiendom AS	8,62 %	1 500 000	1 500 000	1 500 000
ReMidt Næring AS			20	20
ReMidt			153 130	153 130
Nordmørsmusea			60 000	
Sum			16 274 826	15 427 113

Vurdering av aksjeporteføljen:

Selskapa er i normal drift utan spesielle forhold for oss som aksjonær.

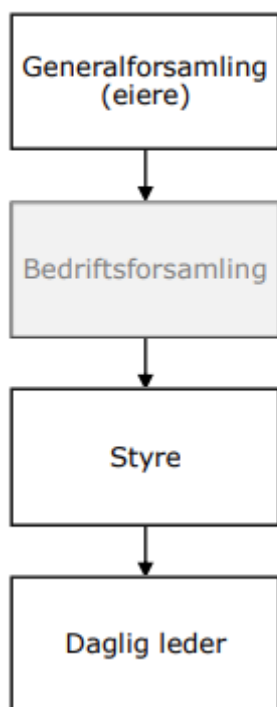
Alle aksjepostene er av strategisk art, med hovudfokus på næringsutvikling i vårt nærrområde.

Vi har i dag ingen enkeltaksje med grunnlag i finansiell forvaltning.

Aksjene for Nordmørsmusea er ikke balanseført før i 2023.

AKSJESELSKAP (AS)

Figur 2 - styringsmodell i aksjeselskaper

Generalforsamling i aksjeselskap

Selskapsformen aksjeselskap blir regnet for å være særlig velegnet for forretningsvirksomhet som må tilpasse seg et marked. Velegnet der ledelsen trenger frihet til å ta raske avgjørelser i takt med skiftende markedsforhold.

Det som kjennetegner aksjeselskapsformen, er en tydelig deling mellom eierfunksjonen og styringsoppgaver. Forholdet mellom eier og selskap reguleres av aksjeloven. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ (aksjeloven § 5-1). Generalforsamlingen er eiernes arena, og det er her de formelt sett kan gjøre seg gjeldende som eiere. Eierstyring av aksjeselskap må formelt skje gjennom selskapets vedtekter og vedtak i generalforsamling. Etter at selskapet er etablert, kan kommunen som eier formelt sett bare gjøre seg gjeldende på selskapets generalforsamling, og da gjennom den personen eller det organet som kommunestyret har gitt fullmakt til å representere kommunen som eier.

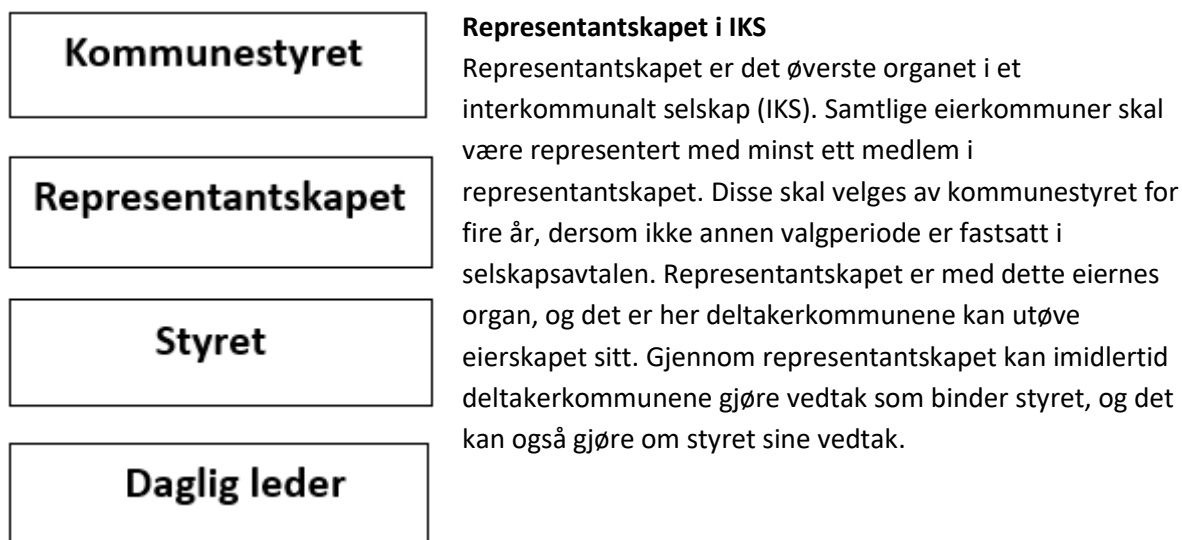
Styret i aksjeselskap

Aksjeloven har bestemmelser om at selskapet skal ha et styre (asl. § 6-1) og har vanligvis en daglig leder (asl. § 6-2).

Styret skal sørge for en forsvarlig organisering av virksomheten. Styret skal i nødvendig utstrekning fastsette planer og budsjett for virksomheten, og de kan også fastsette retningslinjer. Styret skal videre holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og plikter å se til at selskapets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er under betryggende økonomisk kontroll. Styret er overordnet daglig leder (nkrf.no. Veileder for selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll 2018).

INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS)

Interkommunale selskap (IKS) er eid av flere kommuner i fellesskap. Lov om interkommunale selskap fra 1999 regulerer rettsområdet for denne type selskap. Et særtrekk ved interkommunale selskap er at hver av deltakerne har ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser, etter en fordeling nedfelt i selskapsavtalen. Interkommunale selskaper kan derfor ikke gå konkurs slik aksjeselskaper kan. Dette er det viktigste skillet mellom interkommunale selskap og aksjeselskap der deltakeransvaret er begrenset til innskutt aksjekapital. Figuren nedenfor viser hierarkisk styringslinje i et IKS selskap:

Kilde: Figur viser styringslinjen i IKS selskap, MRR SA.

Lov om interkommunale selskaper gir samlet sett deltakerkommunene sterkere direkte styringsrett enn det aksjeloven gir deltakerne i et aksjeselskap. Dette henger naturlig sammen med at deltakernes ubegrensede ansvar for selskapets gjeld (nkrf.no. Veileder for selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll 2018). Ifølge kommuneloven § 18-4 skal eierkommunene inngå en skriftlig samarbeidsavtale om eierskapet. Kommunestyret i hver eierkommune vedtar selv avtalen.

Styret i IKS

Interkommunale selskap skal ha et styre og en daglig leder som står ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Styret er underlagt representantskapet og må holde seg innenfor de rammene som selskapets formål, selskapsavtalen og selskapets årsbudsjett setter. Styret har også ansvar for å føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten (nkrf.no. Veileder for selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll 2018).

VEDLEGG 3: KOMMUNELOVEN OG IKS-LOVEN OM KOMMUNERS EIERSKAP

Kilder til kriteriene er hentet fra følgende paragrafer i kommuneloven av 22.06.2018:

§ 26-1 som sier at kommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- kommunens prinsipper for eierstyring
- en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

§ 20-4 sier at når et vertskommunesamarbeid opprettes, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

§ 18-4 skal eierkommunene av IKS selskap inngå en skriftlig samarbeidsavtale om eierskapet. Kommunestyret i hver eierkommune vedtar selv avtalen.

Lov om interkommunale selskap av 29.01.1999 har i § 4 en bestemmelse om at skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale. For de enkelte deltakere skal kommunestyret eller fylkestinget selv vedta avtalen.

VEDLEGG 4: OFFENTLIGHETSLOVEN OM KOMMUNERS EIERSKAP

Offentleglova inneholder bestemmelser om retten til å få se (innsyn) i dokumenter i offentlig forvaltning. Hovedregelen er at alle kan kreve innsyn i saksdokumenter, journaler og andre lignende registre. Loven inneholder også bestemmelser om hva som regnes som dokument og når et dokument blir offentlig.

Kilder til kriteriene er hentet spesielt fra følgende paragrafer i offentlighetsloven:

Offentleglova § 1 som sier at formålet med lova er å leggje til rette for at offentlig verksemd er open og gjennomiktig, for slik å styrkje informasjons- og yringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta. Lova skal òg leggje til rette for vidarebruk av offentlig informasjon.

Offentleglova § 2 som sier at lova gjelder for:

- a. staten, fylkeskommunane og kommunane,
- b. andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,
- c. sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigardel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og

d. sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.

Bokstavane c og d gjeld ikkje rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private. For verksemder som etter offentleg oppkjøp eller liknande kjem inn under bokstavane c eller d, gjeld lova frå og med fjerde månadsskiftet etter den månaden da vilkåra vart oppfylte.

VEDLEGG 5: KS SINE 21 ANBEFALINGER

Kommunesektorens organisasjon (KS) sine anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll

KS Folkevalgtprogram 2019 – 2023 omhandler 21 anbefalinger for godt eierskap, god selskapsledelse og god kontroll av kommunale selskaper og foretak begrenser seg til interkommunale foretak (IKS) og aksjeselskaper (AS) og kommunale foretak (KF) etter kommunelovens kapittel 9.

Publisert 26.11.2020. Anbefalingene er revidert og oppdatert ut fra endringer i kommuneloven av 2018.

Med disse anbefalingene ønsker KS å bidra til kunnskap om viktige hensyn og hva som bør på plass for å få til en god eierstyring av selskaper og foretak, men også gi kunnskap til styremedlemmene i foretak og selskaper om god selskapsledelse og praktisering av roller og oppfølging når styringsformen endres.

KS sine 21 anbefalinger:

1. Velge selskapsform ut fra formål og behov
2. Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private
3. Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap
Det er viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlem i representantskap eller generalforsamling. Rollen som folkevalgt i kommunestyret er ulik den rollen man har i et selskapsorgan. Det er viktig å være bevisst roller, styringslinjer og ansvarslinjer.
4. Utarbeide en årlig eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret
Kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv.)
5. Revidere styredokumenter og avtaler jevnlig
6. Holde jevnlig eiermøter
KS anbefaler at det holdes jevnlig eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.
7. Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet
8. Sørge for bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling og representantsaks møter

Bestemmelser om innkallingsfrist bør tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

9. Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

Eier bør gjennom eierorganet sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Vurder også om habilitet i valg av styremedlemmer. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmer.

Styreverv i selskaper er et personlig verv. Medlemmer av styret representerer bare seg selv, ikke noen av eierne, og skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne.

10. Vedtektsfeste bruk av valgkomite ved styreutnevning

11. Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styrene

12. Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene

13. Som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i datterselskapet

14. Oppnevne numeriske vararepresentanter

15. Etablere rutiner for vurdering av habilitet

16. Foreta prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv

17. Registrere styreverv i KS styrevervregister

18. Sørge for at selskapene melder seg inn i arbeidsorganisasjonen

19. Sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften

20. Avklare forholdet mellom kommunedirektøren og daglig leder ved opprettelse av kommunale foretak.

21. Sørge for at kontrollutvalget sikres gode nok rammebetingelser til å utøve sin funksjon på en god måte.

Anbefalingene for godt eierskap, god selskapsledelse og god kontroll av kommunale og fylkeskommunale selskaper og foretak begrenser seg til interkommunale selskaper (IKS) og aksjeselskaper (AS) og foretak etter kommunelovens kapittel 9.

www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF

VEDLEGG 6: KOMMUNESTYRE- OG FORMANNSKAPSMØTER 2022-2023

Vår gjennomgang av kommunestyremøter viser at det ikke er rutine for å rapportere om selskapene hvert år til kommunestyret. I løpet av 2022 og 2023 fant vi kun at en årsmelding fra 2021, fra ett av selskapene, er rapportert til kommunestyret. Resultat av vår gjennomgang er gjengitt i tabellen under:

Kommunestyret:

Dato	Sak nr.	Tittel	Merknad
2022:			
10.03.22	5/22	Nordmøre interkommunalt Innkjøpssamarbeid (NII)	Valg av organisasjonsform
	Ref. 2/22	Rapport frå Tingvoll Økopark oktober-desember	
05.05.22	Ref 5/22	Innkalling rep.skap IPR 01/22	
	Ref 6/22	Årsmøte IPR Innkalling 01/22	
	Ref 8/22	Revidert eierstrategi for Nordmøre og Romsdal Brann og redning IKS 2022	
09.06.22	19/22	Tilstandsrapport Nordmøre Barnevernstjeneste 2021	
	30/22	Innspill til kommunal eierstrategi for ReMidt AS	
	31/22	Val av kandidater til styret i Trollheim AS	
	Ref 10/22	Nordmøre IPR – Protokoll rep. skapsmøte 22-02	
	Ref 11/22	Protokoll generalforsamling helseinnovasjonssenteret AS 2022	
	Ref 12/22	Nordmøre Krisesenter IKS	Årsmelding 2021
06.10.22			
24.11.22	71/22	Utredning om alternativt interkommunalt samarbeid om brann og redning	
	Ref 23/22	Protokoll fra generalforsamling Økoparken	
	Ref 24/22	Oppdatert protokoll fra generalforsamling Økoparken	
2023:			
16.03.22	Ref 2/23	Årsmøte og rep.skapsmøte 01-23 Nordmøre IPR i KSU	
	Ref 3/23	Nordmøre IPR saksdok til årsmøte og rep. skapsmøte	

Generell eierskapskontroll 2023 – Tingvoll kommune

11.05.23	14/23	Alternativt interkommunalt samarbeid om brann og redning – 2. behandling	
	20/23	Innlemming av Hustadvika kommune i barnevern-vaktsamarbeid	
	Ref 5/23	Program og saksdokumenter til Nordmøre IPR 02-23	

Formannskapet:

Dato	Sak nr	Tittel	Merknad
2022:			
15.11.22	194/22	Protokoll møte i havnestyret for KNH IKS 17.10.22	
24.01.23	15/23	Protokoller råds- og styremøte KNH 07.12.22	
	17/23	Dokumenter fra representantskapsmøter i NIPR	

Vår gjennomgang av møter i formannskapet viser at det har ikke vært oppe saker angående selskapene til behandling. De sakene som angår selskap, som har vært behandlet i formannskapet, enten som ordinær sak eller som referatsak, er notert i tabellene.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Hovedkontor: Kristiansund

Avdelingskontor: Ålesund, Molde, Sunndal

Eiere:

Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Tingvoll,

Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes,

Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund.

Møre og Romsdal fylkeskommune.